

J. T. Holub

JAK SE LÉČIT HOMEOPATIÍ VE STŘEDNÍM A VYŠŠÍM VĚKU

Brána ke zdraví pro druhou polovinu života

jak si sami léčit více než 80 nemocí
způsoby dávkování
desítky doporučených homeopatických přípravků
základní vysvětlení principu homeopatie

 C PRESS

J. T. Holub

Jak se léčit homeopatií
ve středním a vyšším věku

CPress
Brno
2014

Jak se léčit homeopatií ve středním a vyšším věku

J. T. Holub

Jazyková korektura: Kateřina Janošková

Sazba: Jan Bazala

Odpovědná redaktorka: Ivana Auingerová

Technický redaktor: Radek Střecha

Obálka: Martin Sodomka

Objednávky knih:

www.albatrosmedia.cz

eshop@albatrosmedia.cz

bezplatná linka 800 555 513

ISBN 978-80-264-0343-2

Vydalo nakladatelství CPress v Brně roku 2014 ve společnosti Albatros Media a. s. se sídlem Na Pankráci 30, Praha 4. Číslo publikace 18 248.

© Albatros Media a. s., 2014. Všechna práva vyhrazena. Žádná část této publikace nesmí být kopírována a rozmnožována za účelem rozšiřování v jakékoli formě či jakýmkoli způsobem bez písemného souhlasu vydavatele.

1. vydání

ALBATROS **MEDIA** a.s.

S úctou a obdivem k jejich práci
věnuji organizacím Lékaři bez hranic a Člověk v tísni.

Závěrečnou kapitolu pak Jaroslavu Duškovi.

OBSAH

Předmluva	9
Opěrné body zdraví	10

ODDÍL I. – TEORETICKÉ ZÁKLADY HOMEOPATIE 12

Zdraví a nemoc	13
Samoléčící a hojivé schopnosti organismu	19
Homeopatie není placebo.....	20
Zrod homeopatie.....	21
Tři pilíře homeopatie	23
Vibrační působení homeopatických léků	26
Homeopatie a antihomotoxická léčba	28
Specifická a nespecifická detoxikace organismu	29
Rozdíl mezi konstituční a klinickou homeopatií.....	30
Co obsahují homeopatika?	30
Potence homeopatických léků	31
Jednosložková a vícesložková homeopatika.....	32
Homeopatická léčba akutních onemocnění	34
Homeopatická léčba chronických onemocnění.....	34

ODDÍL II. – HOMEOPATICKÝ MANUÁL 36

Důležité upozornění	37
Podávání homeopatických přípravků	37
Vlastní aplikace homeopatických přípravků.....	38
Preventivní podávání homeopatik	39
Prvotní krátkodobé zhoršení.....	39
Průběh homeopatické léčby	39
Podávání homeopatik a současné užívání alopatických léků	40
Jak vyhledat účinné homeopatikum	40
Abecední seznam onemocnění a zdravotních obtíží.....	40
Afty	40
Alergie	41
Anální praskliny a ekzém	42
Angína pectoris	43

Angína, bolesti v krku, nachlazení	44
Arterioskleróza	45
Artróza, bolest kloubů	45
Astma	46
Bércový vřed	47
Bolesti břicha	48
Bolesti hlavy, migréna	49
Bolesti kloubů – viz Artróza	53
Bolesti zad a páteře, lumbago a ischias	53
Borelióza	54
Bradavice	55
Burn-out syndrom (syndrom vyhoření).....	56
Celulitida a nadměrná tvorba vrásek.....	56
Cestovní nevolnosti, kinetózy	56
Deprese, pocity vyhoření a nedostatku energie	57
Detoxikace	57
Dna	58
Dutiny nosní a čelní.....	59
Erekce – poruchy	61
Hemoroidy.....	61
Herpes.....	62
Cholesterol zvýšený.....	64
Chrapot, ztráta hlasu	64
Chronická únava	65
Chřipka a virózy	66
Infarkt myokardu	69
Inkontinence moči.....	69
Inkontinence (nedobrovolný odchod) stolice.....	70

Játra – podpora a regenerace	70
Karpální tunely	71
Kašel.....	71
Klimakterium (menopauza, přechod)	74
Kolpitida, fluor vaginalis.....	75
Krční mandle	76
Krevní tlak	76
Křeče.....	76
Křečové žíly.....	77
Kuří oko, mozoly na ploskách nohou.....	77
Kůže, změny na kůži	77
Lupénka – psoriáza.....	78
Močový měchýř, močové cesty – zánět	79
Nadváha	82
Nadýmání, plynatost	82
Nedoslýchavost a tinitus.....	84
Nespavost a poruchy spánku	84
Nízký krevní tlak	86
Opakovaná infekční onemocnění, náchylnost k infekcím	86
Opary, pásový opar – také viz heslo Herpes.....	86
Operace a pooperační hojení ran	88
Osteoporóza	88
Ostruha a výrůstky na kostech.....	88
Pásový opar – viz Opary, pásový opar, viz Herpes	88
Padání vlasů.....	88
Paradentóza, zánět dásní	89
Polypy, myomy a fibromy.....	90
Poranění	90
Poruchy ledvin	91
Poruchy paměti.....	92

Proleženiny	92
Prostata, potíže s močením	92
Průjem	93
Rakovina.....	96
Revmatismus	96
Rýma a senná rýma	98
Slabost, únava a vyčerpání	100
Srdeční slabosti	101
Šedý zákal, katarakta	103
Šlachy (poranění, zánět, tenisový loket)	104
Tinitus (ruchy v uchu) – viz Nedoslýchavost a tinitus	104
Vysoký krevní tlak	105
Výrůstky na kostech – viz Ostruha a výrůstky na kostech	105
Vysychání sliznic	105
Zácpa	106
Zánět spojivek, unavené a pálicí oči	107
Zapomnětlivost, potíže se soustředěním	110
Závratě, vertigo	111
Zuby, bolesti a další potíže	111
Žaludeční obtíže.....	112
Žlučnickový záchvat a potíže se žlučníkem	115
Hranice homeopatické samoléčby	116
Homeopatie je víc než léčba.....	116
O autorovi.....	119
Index.....	120

Motto:

„Zázraky se nedějí v rozporu s přírodou, nýbrž v rozporu s tím, co o ní víme.“

sv. Augustin

Předmluva

Možná jste již dosáhli věku, o kterém jste si vždy mysleli, že musí být spojen se vzrůstajícími zdravotními obtížemi. Ať se již toto vaše přesvědčení opírá o vlastní zkušenost, kdy vy sami s přibývajícím věkem pocítujete odliv sil a elánu na jedné straně a sníženou odolnost k onemocněním na straně druhé, nebo k tomuto názoru docházíte v rozhovorech s přáteli, kdy se zprávy o onemocnění někomu z okruhu společných známých stávají „běžným bodem denní agendy“, dovolte mi vám oponovat. Je ověřenou skutečností, že člověk může být i ve značně pokročilém věku zdravý a prožívat své dny v pohodě a radosti. To, že nás životní zkušenost přesvědčuje o opaku, znamená jediné: buď jsme nepochopili, čím svému zdraví škodíme, nebo neznáme prostředky, jak se účinně léčit, většinou však obojí.

Tato kniha vám otevírá bránu ke zdraví. Kromě praktických návodů, jak pomocí homeopatik léčit celou řadu běžných onemocnění, nabízí i vysvětlení a vědecky ověřená fakta o působení homeopatických léků. Profesor Albert Ignatěnko tvrdí, že člověk je energeticko-informační struktura a zákon zachování informace je klíčem k pochopení nesmrtnosti člověka, respektive toho, co jsme zvyklí nazývat duší. V energeticko-informačním konceptu podstaty života leží i klíč k pochopení homeopatie. Je-li totiž člověk energeticko-informační strukturou, pak je nablédni, že skutečně účinná léčba musí být informačního charakteru.

Homeopatika jsou léky využívající léčivých informací přírodních substancí. Informace, stejně jako hmota, se nikdy neztratí, může však měnit svoji formu a může být zachycena na různých nosičích. Tak i homeopatické léky nesou léčivé informace přírody, navíc v zesílené formě, a nezáleží na tom, zda tyto informace užíváme jako globule, kapky, tablety či v jiné lékové formě.

Přes všechny výhrady skeptiků, kteří nedokáží nebo spíše nechtějí pochopit, jakými silami homeopatika působí, nemůže být o účinnosti těchto informačních léků nejmenších pochybností. Nejlepším kritériem pravdivosti je totiž praxe. Statisíce praktikujících homeopatů a miliony jejich pacientů po celém světě se denně přesvědčují o účinnosti homeopatické léčby. Sám jsem byl mnohokrát svědkem uzdravení z nemoci, které školská medicína klasifikuje jako nevyléčitelné. Homeopatie to však dokázala, a někdy až překvapivě snadno. Jedna žena již vážně uvažovala o sebevraždě, neboť jí kruté a stále častější migrény dělaly ze života peklo. Jedna jediná dávka homeopatika Glonoinum stačila k vyléčení. Neuvěřitelné? Jistě ne pro ty, kteří jsou již s homeopatií blíže obeznámeni. U syndromu bělavé bradavky (což je onemocnění postihující celý organismus) uvádí školská medicína lakonicky: „Nelze léčit.“ Úspěšná homeopatická léčba trvala asi čtrnáct dní. Začínající pásový opar zpravidla zastavíte, pokud při prvních příznacích podáte homeopatikum Apis. Bývá úsměvné, když pak lékař suše konstatuje, že to nejspíš žádný pásový opar nebyl, neboť

takto rychlé vyléčení neodpovídá jeho znalostem o průběhu tohoto bolestivého onemocnění. A mohli bychom pokračovat: Crohnova choroba, autismus u dětí, alergie všeho druhu, cukrovka, astma, dokonce ani rakovina nejsou pro homeopatii žádnými neřešitelnými diagnózami. Samozřejmě za předpokladu, že homeopat pochopí vnitřní podstatu onemocnění (homeopaté používají termín miasma) a té přizpůsobí volbu léků. Někdy to je snadné, jindy obtížné hledání. Má-li ale homeopat potřebné znalosti a pacient trpělivě spolupracuje, bývá řešení nalezeno.

Nyní máte v zásadě tři možnosti, jak s touto publikací dále naložit. První je nejjednodušší: knihu odložit a už se k ní nevracet, případně s ní naložit jako Shrek s pohádkou o Šípkové Růžence. Již druhá možnost může být daleko praktičtější než použití listů této brožury k nejzákladnějším hygienickým účelům. Můžete totiž směle přeskočit všechny teoretické kapitoly, přejít k oddílu II. a začít používat Homeopatický manuál jako praktickou rukověť homeopatické samoléčby. Budete tak sice činit bez hlubšího porozumění principům homeopatie, nicméně i tak bude úspěšnost vámi praktikované homeopatické samoléčby i homeopatické pomoci členům vaší rodiny či přátelům vysoká. Ostatně ani kuchařka nemusí nutně znát princip elektřiny, aby mohla v elektrické troubě upéci svatomartinskou husu nebo jablkový koláč... Poslední z možností je určena lidem zvědavým, kteří se nespokojí s tvrzeními bez vysvětlení, lidem, které zajímá pohled do zákulisí. A také všem, kteří se již na vlastní kůži přesvědčili o účinnosti homeopatie a chtěli by se o této úžasné léčebné metodě a jejích principech dozvědět více. Patříte-li tedy ke skupině čtenářů, která hledá ucelené informace, pak jsou následující teoretické kapitoly určené právě vám.

Homeopatie je dar od Boha a jako každý dar může být buď přijata, nebo odmítnuta. Kterou z možností zvolíte vy, je plně ve vaší kompetenci.

Opěrné body zdraví

Strategický význam opěrných bodů není jistě třeba dlouze rozebírat, a to ani nemusí být jeden zrovna vojenským expertem nebo šachovým mistrem. Co ale může být opěrným bodem zdraví...?

Na dalších stránkách se dočtete o vlivu jedovatých látek, takzvaných homotoxinů, na tělesné tkáně a orgány. Úspěšný boj organismu s homotoxiny a detoxikace organismu jsou, vedle pozitivního přístupu k životu, skutečnými opěrnými body zdraví. O detoxikaci jedovatých látek v těle se starají především játra. Játra si pro mnohočetnost a význam funkcí, které v těle zastávají, zaslouží náš bezvýhradný obdiv. Fungují-li správně játra, pak je zpravidla zdravý celý organismus. Jenže játra jsou též orgánem mimořádně zatěžovaným. Špatná životospráva, alkohol, cizorodé látky, včetně medikamentů či

reziduí pesticidů, tučná strava a mnoho dalších vlivů poškozují jaterní tkáň a tím i funkčnost jater. Poškozená játra pak nejsou schopna homotoxiny dostatečně odbourávat a ty pak mohou pronikat k dalším orgánům a tkáním a svým toxickým působením vyvolávat degenerativní a v konečném stadiu neoplazmatické (rakovinné) procesy.

Zdravotní stav jater současné populace není vůbec dobrý. Proč tomu tak je? Kromě již uvedených zátěžových faktorů je třeba si uvědomit, že na játra negativně působí i psychický stres. Další problém, tentokrát diagnostický, spočívá v tom, že onemocnění jater zpravidla nebolí. Tak se může onemocnění jater rozvinout, aniž by nás bolest varovala, že něco není v pořádku. Často to bývá jen nevysvětlitelná únava, ztráta výkonnosti, nechutenství, žluté oční bělmo, skvrny na kůži a některé další příznaky, které nás mohou upozornit na fakt, že naše játra nefungují, jak by měla.

Kdo svým játrům a celému organismu dopřeje dvakrát do roka očistnou a regenerační kúru potravinovým doplňkem z plodu ostropestřce mariánského, ten pro svoje zdraví opravdu něco podstatného udělal. Pro regeneraci jater ale nepoužívejte čaj z ostropestřce, neboť účinná látka obsažená v semeni ostropestřce, takzvaný silymarinový komplex, není ve vodě rozpustná. Ostropestřecový čaj může pomoci při zažívacích potížích, ne však játrům. Výrobci čaje z ostropestřce mariánského však účinek na játra deklarují. To je buď omyl, nebo neznalost. Dokonce ani olej z ostropestřce mariánského není zdrojem silymarinu, byť se pro regeneraci jater doporučuje. Hlavním přínosem ostropestřecového oleje je vysoký obsah vitamínu E a esenciální linolové mastné kyseliny, která patří do skupiny omega-6. Silymarinu však obsahuje olej velmi málo, byť se silymarin v tucích, na rozdíl od vody, částečně rozpouští. Jako zdroj silymarinu mohou tedy sloužit zejména mechanicky upravená semena ostropestřce mariánského, případně silymarinové tablety.

V roce 2011 publikovali vědci Státní univerzity v Coloradu studii, kde silymarin prokazatelně zpomalil růst buněk rakoviny plic u myší. Navíc silymarin zamezil pronikání rakovinných buněk do dalších tkání, tedy tvorbě metastáz. Rajesh Agarwal, výzkumník coloradské univerzity, publikoval i další studii, která prokazuje schopnost silymarinu působit proti vzniku rakoviny kůže. Laboratorní studie provedené na Marylandské univerzitě naznačují, že silymarin z plodu ostropestřce mariánského prokazatelně zpomaluje růst nádorových buněk v prostatě a prsou. Další studie indikují, že by ostropestřec mohl mít využití i při léčbě některých chorob srdce.

Opustíme však nyní téma mnohočetných zdravotních přínosů ostropestřce mariánského a zaměříme pozornost na homeopatii. Neboť homeopatie nabízí využití léčivých sil přírody v té nejčistší a patrně vůbec nejúčinnější formě.

ODDÍL I.
-
TEORETICKÉ
ZÁKLADY
HOMEOPATIE

Zdraví a nemoc

Zdraví a nemoc jsou dvě strany jedné mince. Současný pohled na nemoci jako na chybu v evoluci, na cosi, co by nemělo vůbec existovat, je chybný. Nemoc je signálním mechanismem, který nám sděluje, že s námi není něco v pořádku. Symptomy onemocnění pak nejsou ničím jiným než projevem snahy těla obnovit porušenou rovnováhu a nastolit stav zdraví. V zásadě existuje jedna jediná příčina onemocnění a tou je stres. Přesněji řečeno stres vzniklý působením toxinů v našem organismu. Jedovaté látky hromadí se v lidském těle, takzvané homotoxiny (termín homotoxin zavedl v r. 1955 Dr. Reckeweg, zakladatel homeopatické firmy Heel), vznikají v těle běžnou látkovou výměnou, případně činností patogenních mikroorganismů. Homotoxiny rovněž přijímáme jako cizorodé látky např. ve formě syntetických léčiv, barviv a potravinových konzervantů, reziduí pesticidů, průmyslových a výfukových exhalátů z okolního prostředí. Impulzem tvorby endogenních homotoxinů pak mohou být zejména psychický stres, přetížení v práci, potlačování vlastní individuality a potřeb, přetrvávající strach či obavy, zášť a nenávisť. To, že v důsledku negativních emocí vznikají v těle homotoxiny, je známou skutečností, která „zlídověla“ v mnohých rčeních. „Už mě to otravuje“, „netvař se tak otráveně“, „otrávil jsi mi celý večer“, „ty jsi dnes ale jedovatá“, „zavládla dusná atmosféra“ a další podobná úsloví vyjadřují jednoznačnou souvislost mezi emocemi a náladou na straně jedné a tvorbou homotoxinů na straně druhé.

Lidský organismus se průběžně stará, aby homotoxiny, ať už je jejich původ jakýkoli, detoxikoval a z těla vylučoval. Není-li to zcela v jeho silách, tak se alespoň pokouší omezit jejich akutní toxické působení. Do boje proti homotoxinům se zapojují zejména játra, hlavní detoxikační orgán obratlovců. Pokud se játrům nedaří homotoxiny zneškodnit a předat jejich neškodné deriváty do krevního řečiště, aby byly v konečné fázi ledvinami jako součást moči vyloučeny z těla, pak se o vyloučení homotoxinů pokoušejí ostatní tělesné orgány. Ty ovšem nejsou pro eliminaci homotoxinů ani zdaleka tak dobře uzpůsobeny jako játra a tak se jejich boj s homotoxiny projevuje jako symptomy různých onemocnění. Těmi mohou být například akutní nebo chronický průjem, přetrvávající kašel s nadměrnou produkcí hlenu, lupénka a další kožní onemocnění, vaginální výtoky, opakované nebo chronické záněty močových cest a močového měchýře, chronická rýma a záněty dutin, lepkavý pot, páchnoucí dech a mnoho dalších.

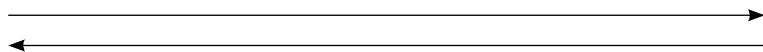
Pokud se tělu nedaří homotoxiny neutralizovat a vylučovat z těla, dochází k jejich ukládání do tkání. Nejprve do těch, které jsou pro život méně významné, jako jsou například nehty, vlasy, šlachy, karpální tunely nebo tuková tkáň. Zde jsou homotoxiny pevně vázány a nemohou tak škodit životně důležitějším tkáním, třeba mozku nebo srdci. Typickými projevy ukládání toxinů v tkáních jsou například bolesti kloubů, ztráta pružnosti

šlach, zánětlivé procesy či dna, což je ukládání krystalů kyseliny močové v kloubech.

Dalším stupněm zatížení organismu homotoxiny je impregnace tkání. Při ní dochází k prostoupení tkání homotoxiny. To se projevuje chronickými onemocněními, přičemž fáze impregnace je prvním stupněm intoxikace organismu homotoxiny, při kterém vnikají rakovinné buňky, jež přetížený a oslabený imunitní systém nedokáže vždy včas eliminovat. Není-li ani v této fázi poskytnuta tkáním účinná očista, následuje degenerativní fáze, charakteristická nevratnými změnami tkání důležitých orgánů a snížením jejich funkčnosti. Zastavit a zvrátit degenerativní fázi je pro zachování života kritické, bohužel však již značně obtížné. Nepodaří-li se včas zastavit degenerativní procesy, nastupuje fáze neoplazmatická, tedy fáze zhoubného bujení rakovinného nádoru. Ani onemocnění rakovinou však nemusí být ještě fatální. Některé typy rakoviny mají vysloveně nadějnou prognózu, zejména jsou-li podchyceny včas. Je smutnou skutečností, že se při léčbě rakoviny zapomíná na ochranu jater. Je třeba si uvědomit, že rakovinný nádor do jisté míry sloužil tělu jako depozitum homotoxinů. Při chemoterapii a ozařování se však tyto homotoxiny ze zničených tkání rakovinného nádoru dostávají do krevního oběhu a mohou zásadním způsobem poškodit nebo zcela zničit právě játra. Proto by lékaři rozhodně měli svým pacientům doporučovat produkty z plodu ostropestřce mariánského, případně alespoň homeopatikum *Carduus marianus*, které rovněž podporuje játra.

Dr. Reckeweg uveřejnil řadu schémat osvětlujících problematiku homotoxinů. Pro naše účely postačí jednoduché schéma, kde nalevo od takzvaného biologického řezu leží fáze, pro které je prognóza spontánního uzdravení příznivá, napravo pak, pokud se nepřistoupí k účinné léčbě, nepříznivá.

Vylučování homotoxinů	Reakční fáze organismu (např. záněty)	Ukládání homotoxinů do životně méně významných tkání	BIOLOGICKÝ ŘEZ	Impregnace životně důležitých tkání homotoxiny	Degenerativní fáze (degenerace orgánů)	Neoplazmatická fáze (vznik a růst rakovinných nádorů)
Tendence k uzdravení				Tendence ke zhoršování		

Při antihomotoxické léčbě jde o to, obrátit procesy vedoucí ke zhoršování zdravotního stavu a podpořit organismus, aby se homotoxinů dokázal zbavit.

Jinými slovy, aby se proces zhoršování (znázorněn šipkou směřující doprava) obrátil a změnil v proces uzdravování (šipka směřující vlevo). Eliminací a vyloučením homotoxinů z těla pak dojde k uzdravení organismu a samovolnému vymizení bolestí a dalších potíží.

V souvislosti s působením homotoxinů v lidském organismu je účelné připomenout výrok známého středověkého lékaře Paracelsa. Ten, jsa obžalován, že podal svému pacientovi jed, prohlásil před soudem: „*Vše je jed a není nic než jed. Je to pouze dávka, co způsobuje, zda je látka jedovatá nebo nejedovatá.*“ Proto nemusíme ani fakt, že se v našem těle tvoří homotoxiny a že další neustále přijímáme potravou, nápoji a z okolního prostředí, brát úplně tragicky. Ono se totiž homotoxinům opravdu nelze vyhnout. Jde však o to nepřijímat toxinů velká množství, ale také třeba nekombinovat potraviny, jejichž trávením homotoxiny vznikají ve zvýšené míře. To se děje běžně při přejídání, zejména masem a uzeninami, pravidelné konzumaci alkoholu a dalších návykových látek, včetně cukru. Také s léky je třeba zacházet opatrně a mít na paměti, že sice mohou pomáhat, nicméně mají zpravidla též řadu nežádoucích vedlejších účinků.

Protože se homotoxinům, jak již bylo řečeno, nemůžeme vyhnout, musíme o to důsledněji pečovat o svůj imunitní systém a dopřát tělu čas od času očistnou kúru, třeba umírněným půstem, přechodem na vegetariánskou stravu nebo alespoň užíváním detoxikačních látek, ať už se jedná o produkty z plodu ostropestřce mariánského nebo pročišťující homeopatika. Samozřejmě můžeme využít i více očistných postupů současně.

Dr. Reckeweg například důrazně varuje před konzumací vepřového masa jako nejnebezpečnějšího zdroje homotoxinů (toxiny ve vepřovém nazývá sutoxiny, podle latinského jména prasete divokého – *Sus scrofa*). Pravděpodobně má dr. Reckeweg pravdu, neboť ve vepřovém mase se skutečně nachází mnoho látek, které jsou pro zdraví škodlivé až nebezpečné. (Pro opravdu zvědavé čtenáře uvádíme internetový informační zdroj: <http://www.symbinatur.com/Toxiny-z-veproveho-masa-sutoxiny-clanek-439.html>) Na druhé straně si však připomeňme slova Theophrasta Paracelsa. Zda bude nějaká látka působit jako jed, závisí opravdu jen a jen na dávce. Uvedme si ilustrativní příklad. Používáte kuchyňskou sůl? Patrně ano. Bez soli se totiž nakonec neobešel ani pan král v pohádce Sůl nad zlato. Smrtelná dávka soli zkonsumované „na posezení“, je asi 8 gramů na 1 kg živé váhy člověka. Takže zdravého muže vážícího 80 kg celkem spolehlivě zabije 640 g, tedy něco přes půl kilogramu soli. Pokud ovšem ten stejný člověk zkonsumuje oněch 640 g soli v průběhu několika měsíců, nic zlého se s jeho zdravím nestane, neboť tělo bude schopno přebytečnou sůl průběžně vylučovat. S homotoxiny je však situace poněkud složitější, a to „díky“ jejich schopnosti hromadit se v těle. Tím, že v buňkách postupně narůstá koncentrace škodlivin, dojde jednoho dne

k tomu, že „pohár poslední kapkou přeteče“ a člověk onemocní. Právě tomu je třeba včas zabránit. Také proto je prozíravé omezit konzumaci na homotoxiny bohatých potravin, tedy masa, zejména pak vepřového, a také průmyslově zpracovávaných potravin, jejichž dochucovadla a konzervanty také rozhodně nepatří mezi látky, které by tělu přinášely cokoli pozitivního.

Principy homotoxikologie a antihomotoxické léčby si můžeme přiblížit na modelovém příkladu. Představte si, že jste právě dorazili na vytouženou dovolenou k moři a večer jdete do restaurace ochutnat místní speciality. Ryba, kterou vám předložili, sice nechutná nijak skvěle, vy ji ale přesto sníte, neboť se domníváte, že poněkud zvláštní chuť je důsledkem místního způsobu úpravy pokrmů. Večeři spláchnete sklenkou dobrého vína a jdete na kutě, protože jste po cestě unaveni. Kolem půlnoci se vzbudíte zimnicí, zpotení lepkavým potem a zbytek noci strávíte na záchodě, střídavě vsedě nebo s hlavou v míse. Co se to proboha děje?! Nic tak mimořádného. Jen jste snědli zkaženou rybu a vaše tělo nyní volí nejrychlejší cestu, jak se jedovatého obsahu žaludku a střev zbavit. Pokud v této situaci zavoláte lékaře, asi vám předepíše prášky proti průjmu. Ty sice průjem opravdu zastaví, bohužel tím ale zastaví i nouzový detoxikační program organismu a vy se budete celý zbytek dovolené cítit všelijak, jenom ne dobře. A to vše jen proto, že se vaše tělo nemohlo rychle detoxikovat.

Podobně jako uvedený příklad otravy rybou se projevuje i otrava arzenikem. K těmto otravám docházelo zejména v minulosti poměrně často, neboť arzenik byl běžně používán jako účinný jed na krysy a potkany. Pokud došlo omylem (někdy i úmyslně – viz divadelní hru bratří Mrštíků Maryša) ke kontaminaci potravin arzenikem, prvotní příznaky jsou naprosto stejné jako při otravě zkaženým jídlem: průjem a zvracení. Pokud ovšem přísun jedu pokračuje i v dalších dnech, například když je k pečení chleba používána mouka smíchaná s arzenikem, tělo se již nedokáže zbavit jedu zvracením ani průjmem. Toxin začíná pronikat do tělních buněk. Nyní se tělo snaží deponovat arzenik do tkání, kde jed bude škodit nejméně. Ta část jedu, kterou se nepodaří vyloučit průjmem, zvracením a potem a kterou se ani nepodařilo blokovat v tuku, vazivových tkáních, nehtech a vlasech, však proniká do životně důležitých orgánů, kde působí toxicky. Nejprve se objevuje poškození jater. Játra ochotně obětují vlastní buňky, aby ochránila další orgány před poškozením. Pokud však játra nápor jedu nezvládnou, poškodí arzenik srdeční sval, čehož důsledkem může být náhlý infarkt. Pokud je srdce silné a intoxikaci odolá, může se pokračující přísun arzeniku projevit rakovinným bujením (tělo se takto snaží lokalizovat jed do nově vytvářené tkáně rakovinného nádoru, opět s cílem ochránit životně důležité tkáně a buněčné struktury). Ve všech fázích otravy se manifestují specifické symptomy, což není nic jiného než projevy snahy organismu zbavit se jedu, nebo jej alespoň deponovat na relativně bezpečné úložiště.

Na poměrně drastickém příkladu se zkaženou rybou jsme demonstrovali obecně platný princip, jak se tělo vypořádává s homotoxiny. Je tedy logické, že prvním opatřením při projevech otravy je zastavení dalšího přísunu toxinů do těla. Tomu napomáhá sama příroda tím, že se při otravách, ale i infekčních onemocněních vytrácí chuť k jídlu. Toto dočasné nechutenství je třeba vnímat jako účelné opatření organismu podporující detoxikaci, neboť játra a další orgány nejsou zatěžovány přisunem jídla a nutností jeho zpracování, a tak mohou svoji celou kapacitu využít k eliminaci homotoxinů v organismu již přítomných. Také proto není vhodné nutit nemocného do jídla a už vůbec ne do konzumace jídel těžce stravitelných.

V úvodu jsme uvedli, že není vůbec nutné, aby se s přibývajícím věkem současně zhoršoval zdravotní stav člověka. Nyní toto tvrzení můžeme zopakovat s tím, že základními předpoklady zachování zdraví (a ve vyšším věku to platí dvojnásob) jsou:

1. omezení přísunu toxinů do organismu,
2. aplikace léčebných metod podporujících detoxikaci organismu,
3. omezení konzumace alopatických léků, které poškozují játra nebo mají závažné vedlejší účinky (případně vysazení léku však vždy konzultujte s lékařem),
4. pozitivní a aktivní přístup k životu, chuť objevovat a učit se novým věcem.

Je zcela přirozené, že ve vyšším věku jsou tělesné buňky a tkáně více kontaminovány homotoxiny než buňky mladých lidí. Nemusí to sice platit bez výjimky, vliv dědičných a miasmatických¹ zátěží minulých generací může hrát svoji negativní roli u mladých lidí a dokonce dětí, jejichž tkáně a buňky mohou být zaneseny homotoxiny mnohem více, než by bylo přiměřené jejich věku. V zásadě však platí, že starší lidé mají v buňkách nahromaděno více homotoxinů než osoby mladší. Je tedy logické, že odolnost organismu vůči onemocněním s věkem opravdu klesá. Přesněji řečeno, tkáně kontaminované nebo impregnované homotoxiny se snaží homotoxinů zbavit, což se navenek projevuje jako zvýšená náchylnost k onemocněním. Přitom je lhostejné, zda se jedná o lokální záněty (třeba močového měchýře, dnu nebo záněty horních cest dýchacích) nebo celkové infekční onemocnění, například virózu, chřipku nebo angínu.

Skutečnou příčinou zánětů a infekčních onemocnění nejsou bakterie nebo viry, nýbrž stres organismu v důsledku zatížení homotoxiny. Choroboplné

---

1 Miasma znamená přibližně totéž co „znečištění“. Podle objevitele homeopatie dr. Hahnemana došlo v průběhu generací v důsledku systematického potlačování kožních chorob k přesunu symptomů z kůže na vnitřní orgány. Tím se viditelné symptomy sice potlačily, staly se však nebezpečnějšími. Více o miasmatech v kapitole Homeopatická léčba chronických onemocnění.

mikroorganismy působí jen jako spouštěče, jako materiální předpoklady onemocnění, nejsou však jejich skutečnou příčinou. Pokud by tomu tak bylo, museli by při vypuknutí chřipkové epidemie nutně onemocnět všichni lidé, kteří se s chřipkovými viry setkají. Z praxe však víme, že tomu ani zdaleka tak není. Onemocnění infekční chorobou má tedy „na svědomí“ homotoxiny oslabený imunitní systém, ne patogen. Možná budete nyní nevěřícně kroutit hlavou, ale pravdou je, že akutní onemocnění jsou svým způsobem pro organismus přínosná. Vedou totiž k mobilizaci dosud neaktivních obranných sil organismu. Tyto „zálohy poslední záchrany“, které jsou „povolány do zbraně“ proti vnějšímu nepříteli (bakteriím nebo virům), mají v těle ještě jeden důležitý úkol. Poté co porazí choroboplné mikroorganismy, zapojí se do úklidových prací, tedy do očisty a detoxikace tělesných buněk. Již dr. Reckeweg chválil zánětlivé procesy, neboť, jak říkal, „oheň zánětu spaluje homotoxiny“. To je i z pohledu moderní medicíny srozumitelná řeč, protože zánět a zvýšená tělesná teplota opravu podporují biochemické procesy a tím i vnitřní očistu těla. Pokud však při každém infekčním onemocnění saháme okamžitě po lécích proti horečce či zánětům a slibujeme si od nich snadnější překonání nemoci, můžeme celou situaci naopak podstatným způsobem zhoršit. Potlačení symptomů totiž zmateme imunitní systém, který pak nebude „zálohy poslední záchrany“ mobilizovat, protože naléhavou potřebu jejich mobilizace prostě necítí. V konečném důsledku se naše tělo bude muset zbavit bakterií pomocí antibiotik, protože zmatený imunitní systém si s náporem mikrobů prostě nebude vědět rady. Jenže antibiotika zničí spolu s patogeny i užitečnou mikroflóru tlustého střeva, která je důležitou součástí imunitního systému. Tím vzniká začarovaný kruh. Podáváním alopatických léků zlenivělý a zmatený imunitní systém nečistí tělesné buňky od nahromaděných homotoxinů, na což tělo reaguje zvýšenou náchylností ke všem možným infekčním i neinfekčním onemocněním. Pokud budeme i všechna další onemocnění „řešit“ jen potlačováním nepříjemných stavů, docílíme časem jediného možného výsledku: Nahromadění homotoxinů způsobí chronické onemocnění a v krajním případě pak nevratná poškození životně důležitých orgánů.

Díky dr. Reckewegovi a jeho průkopnické činnosti v oblasti homotoxikologie však máme k dispozici elegantní a účinná řešení. Princip antihomotoxické léčby podle dr. Reckewega si nyní objasníme na našem příkladu se zkaženou rybou. Vratme se tedy do vašeho hotelového pokoje... Právě odbila půlnoc a vy máte za sebou první záchvat průjmu a zvracení. Máte zimnici a horečku a je vám mírně řečeno prachmizerně. Naštěstí máte v zavazadle cestovní homeopatickou lékárníčku a v ní homeopatický lék *Arsenicum album*. Tři až pět kuliček (globulí) homeopatika necháte pozvolna rozpouštět v ústech. Po několika minutách pocítíte značnou úlevu. Zimnice pominula. Ještě

několikrát navštívíte „onu místnost“, ale cítíte se rozhodně lépe, než kdybyste použili alopatický lék určený k potlačení průjmu. Ráno sice ještě nebudete mít na snídani ani pomýšlení a vezmete zavděk hořkým čajem. V poledne už pocítíte mírný hlad, a tak sníte kousek rohlíku nebo bílého chleba. Večer už budete skoro fit, ale pro jistotu si ještě večerí nedáte, sezobnete jen něco lehkého, nechcete ještě zažívací trakt zatěžovat. Zbytek dovolené však už prožijete v pohodě a plném zdraví. Jak je to možné? Celkem jednoduše. Homeopatický přípravek Arsenicum album totiž podpořil detoxikační schopnost buněk a pomohl zbavit tělo toxinů ze zkažené ryby. O vlastní úklidové práce v těle se postarala homeopatikem posílená játra (detoxifikační orgán), ledviny a kůže (vylučovací orgány). A podle čeho jste věděli, že je třeba použít Arsenicum album a ne třeba Arniku nebo Natrum muriaticum? Podle toho, že příznaky otravy arzenikem, jak byly popsány, docela přesně odpovídají symptomům otravy zkaženým jídlem. Pokud jsme zapomněli uvést, že homeopatikum Arsenicum album se připravuje právě z jedovatého arzeniku, tak to s omluvou činíme právě nyní. Nepředbráhejme však logiku dalších kapitol, principy homeopatie nelze odbýt dvěma nebo třemi větami.

Samoléčící a hojivé schopnosti organismu

Když se říznete do prstu, rána chvíli krvácí, nakonec se krev srazí a vytvoří na ráně strup. Pod jeho ochranou rána sroste, až po ní nezůstane nic než nepatrná jizva. Stejně tak sroste zlomená kost, pokud ji dáme na určitou dobu do sádry nebo končetinu zafixujeme dlahou. Zabodne-li se nám do dlaně tříška, okolní tkáň se brzy zanítí a z odumřelých bílých krvinek, které na místě vpichu bojovaly s bakteriemi a nečistotou, se vytvoří hnis. Ten pak třísku vypudí nebo alespoň usnadní její vyjmutí. Napadnou-li naše tělo viry nebo bakterie, zdravý imunitní systém si s nimi dříve či později poradí, aniž by bylo třeba podávat jakékoli léky. Je-li však imunitní systém oslaben, zejména dlouhodobým stresem v důsledku nahromadění homotoxinů, může zvítězit nemoc. V krajním případě pacient umírá, většinou se však akutní potíže změní na chronické a nemoc se stane naším životním partnerem. Partnerem, který nás ale v řadě ohledů značně omezuje, leč nemáme na vybranou: jeho stálou přítomnost se musíme naučit tolerovat. Takovým chronickým onemocněním může být například artróza, astma, ischemická choroba srdeční, vysoký krevní tlak a mnoho jiných. Opravdu však nemáme na vybranou...?

Dlouhodobé užívání alopatických (běžných) léků jednoznačně k cíli nevede. Tyto léky sice dokáží nepříjemné projevy chronických nemocí mírnit, bohužel však většinou jen potlačováním subjektivního vnímání nepříjemných stavů. O skutečném léčení příčiny potíží, natož o trvalém vyléčení, však nemůže být ani řeči. Jediné, co dokáže navrátit zdraví, jsou přirozené

samoléčící schopnosti organismu. Je paradoxem moderní medicíny, že to jsou právě běžné léky, které vznik chronických onemocnění podporují. Je tomu tak proto, že alopatické léky neřeší příčinu onemocnění – stres organismu způsobený homotoxiny. Homeopatie naopak cílí na příčiny onemocnění, odstraňuje homotoxiny z těla a symptomy nemoci využívá jen jako vodítko k nalezení účinného přípravku. Potíže po podání homeopatika pak zmizí samy od sebe, neboť byla odstraněna jejich skutečná příčina, stejně jako když zhasne kontrolka upozorňující na nedostatek benzínu v nádrži poté, co jsme u pumpy doplnili palivo.

Homeopatie není placebo

Homeopatii bývá často podsouváno, že její veškerá účinnost je založena na placebo efektu. Tento názor je tváří v tvář léčebným výsledkům, které jsou homeopatií dosahovány, neudržitelný. Přesto nad ním nelze jen tak lehce mávnout rukou. Homeopatie a placebo mají totiž opravdu jisté společné rysy. Věnujme nejprve pozornost placebo efektu. Jako placebo bývá označován léčebný účinek inertní látky, třeba škrobu nebo cukru, založený na víře nemocného, že je mu podáván skutečně účinný lék. Placebo efekt objektivně existuje, je však lékařskou vědou blahosklonně přehlížen a pohrdavě komentován slovy „*víra tvá tě uzdravila*“, jako by na víře ve vlastní uzdravení bylo něco nemravného. Pravý opak je však pravdou a žádný dobrý lékař pozitivní vliv víry pacienta ve vlastní uzdravení nepopírá. Položme si nyní otázku: Nemůže být podání placeba jakýmsi mentálním spouštěčem opravných a samoléčících programů organismu? Odvážíme-li se rozvinout tuto myšlenku dále, pak se nabízí otázka, zda by bylo možné aktivovat tyto samoléčící procesy i tehdy, když placebo žádný efekt nepřináší a uzdravení po podání placeba se jaksi nekoná? Prostě nalézt prostředky, které dokáží samoléčící programy organismu spouštět mnohem spolehlivěji než běžné placebo...? To by ovšem znamenalo naprostý průlom v medicíně, léčbu účinnou a bez vedlejších účinků! Léčbu zaměřenou na zdraví pacientů, ne na zisky zdravotních pojišťoven a farmaceutických firem.

Jednou z účinných metod léčby bradavic je autosugesce. Je statisticky prokázaným faktem, že vypalování a vyřezávání bradavic je méně úspěšné než jejich zaříkávání. Ve středověku by zaříkávač bradavic nejspíš skončil ve spárech inkvizice, dnes se však o zaříkávání bradavic píše dokonce i v odborném lékařském tisku. Ne sice jako o metodě paušálně doporučované pro lékařskou praxi, nicméně jako o postupu překvapivě účinném. Ejhle, i klasická medicína začíná být otevřena myšlence využívání placebo efektu k léčebným účelům!

Placebo efekt je tedy autogenní léčba založená na víře pacienta v účinnost dané metody nebo léku. Existuje však i mechanismus opačný, vyvolání

onemocnění na základě přesvědčení pokusných osob, že je jim podávána látka škodlivá. Studie psychosomatického lékařství z roku 1968 popisuje, jak objektivně neškodné podněty mohou vyvolat záchvat astmatu. Výzkumníci požádali pacienty, aby vdechli neoznačenou látku, o níž jim bylo řečeno, že dočasně zhorší jejich astma. Když pacienti inhalovali výpary tekutiny, „mnozí dostali pľnobodnotný astmatický záchvat, začali sýpat a měli potíže s dýčbáním a nekontrolovatelně lapali po dechu“, popisuje vzniklou situaci dr. Herbert Benson ve studii *Beyond the Relaxation Response*. A to se stalo, přestože látka, kterou inhalovali, byl jen neškodný solný roztok. Poté dali výzkumníci pacientům „protilek“, který spočíval v inhalování výparů toho samého solného roztoku (!), a sledovali, jak jejich sýpání a namáhavé dýčbání zmizelo. (Zdroj: Goodlatte, J.: *The Perception Effect Part 1, The Reality of Placebo*)

Homeopatie má tedy s placebem jeden jediný společný rys: není zapotřebí žádné účinné látky k tomu, aby lék působil. Zásadní rozdíl mezi homeopatií a placebem však spočívá v nesrovnatelně vyšší úspěšnosti homeopatické léčby. Homeopatií je dosahováno naprosto konzistentních a reprodukovatelných léčebných výsledků. U placebo jsou naproti tomu léčebné úspěchy jen nahodilé. Homeopatie však léčí všechny pacienty a všechna onemocnění, včetně těch, která školská medicína označuje za nevléčitelná. Homeopatie také působí u těch pacientů, kteří na placebo nikterak nereagují.

Zrod homeopatie

Počátky homeopatie spadají do doby působení německého lékaře a chemika Samuela Hahnemanna (1755–1843). Když doktor Hahnemann léčil svoje pacienty, byl s tehdy používanými metodami i výsledky léčby velmi nespokojen. Také základní princip léčení „*primo nihil nocere*“, tedy „předně nikdy neublížit“, byl v lékařské praxi konce osmnáctého století víceméně nežádoucím klišé. Běžné bylo pouštění žilou, podávání projímadel bez ohledu na diagnózu, aplikovala se rtuť, olovo a další toxické látky. Podobně jako Hahnemann byli rozčarováni i další osvícení lékaři té doby. Takto vyjádřil svoje hodnocení tehdejšího stavu medicíny sir Johan Forbes: „*U značnébo počtu nemocí by byl i bez léčení průběh dobrý. Někdy by bylo dokonce pro pacienta lepší, kdyby mu nebyla podávána žádná léčiva. ... Věci se dostaly do takového stavu, že nemohou být horší. Pacienti se buď zotaví sami od sebe, nebo zemřou.*“ (Zdroj: Blackieová, M.: *Homeopatie – královská léčba*, Alternativa 1996)

Protože svědomí nedovolovalo doktoru Hahnemannovi aplikovat metody, které pacienty poškozovaly, opustil svoji lékařskou praxi a věnoval se už jen překladatelské činnosti (ovládal brilantně osm jazyků). Ve dnech, kdy

překládal Cullenovu *Materii mediku*², rozhodl se vyzkoušet na sobě účinek chininu, neboť měl jako odborník pochybnosti o Cullenových tezích a závěrech. Po požití vysoké dávky chininu Hahnemann zjistil, že se u něj projevují typické symptomy malárie. Jak víme, chinin byl a je jedním z hlavních léků proti malárii. Shoda příznaků vyvolaných chininem se symptomy malárie, nemocí, na niž chinin působí, Hahnemanna ohromila. Rozhodl se tedy v pokusech pokřčovat. Postupně vyzkoušel celou řadu více či méně jedovatých látek a dospěl ke třem klíčovým závěrům. Zaprvé, že jedovaté látky, podávané v dostatečně vysokých, ale nikoli ještě smrtelných dávkách, dokáží vyvolat pro daný jed charakteristický průběh otravy, který se projevuje specifickými a nezaměnitelnými příznaky. Jinými příznaky se projevovovala otrava arzenikem, jinými rtutí a dalšími zase otrava muchomůrkou červenou nebo ruličkem zlomocným. Dále Hahnemann zjistil, že se příznaky některých typů otrav nápadně shodují se symptomatikou jistých onemocnění, podobně jako otrava chininem vyvolala příznaky podobné symptomům malárie. Třetím Hahnemannovým zjištěním pak bylo, že nízkými dávkami různých jedů je možné léčit ta onemocnění, která se projevují stejnými příznaky jako otrava daným jedem. Na základě svého výzkumu a rešerší dostupných literárních pramenů pak Hahnemann formuloval zákon podobnosti, který praví, že podobně se léčí podobným.

Hlavní potíž praktického využití jedovatých látek k léčebným účelům však spočívala v tom, že často i velmi malé dávky těchto jedů způsobovaly u pacientů zhoršení jejich zdravotního stavu. Teprve po překonání krize způsobené podáním jedovaté látky nastupoval proces uzdravování. Aby zmírnil tyto nepříznivé projevy, přistoupil doktor Hahnemann k podávání silně ředěných roztoků jedovatých substancí, avšak tentokrát bez prokazatelného léčebného výsledku. Silně ředěné roztoky byly prostě již příliš slabé na to, aby mohly jakkoli účinkovat. Není známo, jakým impulzem byl Samuel Hahnemann veden, když se rozhodl s roztokem jedu uzavřeným v lahvičce stokrát energicky udeřit do koženého polštářku. Je celkem nepravděpodobné, že by se jednalo o projevy zlosti nebo frustrace. Daleko pravděpodobnějším se jeví, že se pokoušel získat co nejvíce homogenní roztok a metoda turbulentního mísení kapalin pomocí úderu připadla zkušenému chemikovi Hahnemannovi jako nejvhodnější. Po tomto promísení kapaliny odebral Hahnemann z roztoku jeden objemový díl, nalil jej do další lahvičky a tu doplnil 99 díly vinné pálenky. Tuto směs kapalin opět promíslil sto údery do koženého polštářku.

---

² *Materia medica je v podstatě totéž co lékopis. Také homeopatie má svůj lékopis, svoje materie mediky. První z nich pochází z pera zakladatele homeopatie dr. Hahnemanna (Materia medica pura), další pak sepsal dr. James Tyler Kent, dr. John Henry Clarke, dr. Margaret Tylerová, dr. William Boericke, H.C. Allen, MD Georgos Vitboulkas (Materia Medica Viva), Jana Scholténová a další významní homeopaté a homeopatky minulosti i současnosti.*

Stejný postup opakoval Hahnemann ještě dvakrát. Z takto ředěného roztoku pak Hahnemann podal po několika kapkách svým pacientům, byť bez valné naděje, že by takto ředěný roztok mohl ještě působit. Stalo se však něco neočekávaného a neuvěřitelného. Pacienti léčení těmito kapkami se rychle zotavovali, navíc bez počátečního zhoršení zdravotního stavu. Roztoky, které obsahovaly sotva stopy původních účinných látek, vykazovaly znamenité léčebné účinky! Tímto intuitivním způsobem připravil Christian Friedrich Samuel Hahnemann první homeopatický lék, homeopatikum, které by moderní názvosloví označilo jako ředění či potenci C4, roztok, který obsahuje všeho všudy 0,000001 % výchozího roztoku, což je koncentrace, kterou není snadné detekovat ani v moderních chemických laboratořích. Tak spatřilo světlo světa první homeopatikum a s ním i metoda, kterou lze právem označit za dějinný průlom v moderní medicíně. Dodejme však, že průlom pro mnohé nežádoucí, neboť rozšíření homeopatie může ohrozit finanční i mocenské zájmy vlivných farmaceutických firem a vlastně celého zdravotního systému. Neboť současný systém potřebuje a také mnohdy produkuje lidi nemocné, ne zdravé. Právě v těchto souvislostech je třeba vnímat hlasy odpůrců homeopatie pokoušející se tuto metodu zpochybnit, zdiskreditovat, nebo ji rovnou označit za šarlatánství. Jako jediný, ale zdánlivě plně dostačující argument, který odpůrci homeopatie opakují jako mantru, je skutečnost, že homeopatika neobsahují účinné látky. To je sice pravda, ale pravda vytržená z celého konceptu homeopatie, jak bude zřejmé z následujících kapitol.

Tři pilíře homeopatie

Prvním pilířem homeopatie je zákon podobnosti, latinsky *similia similibus curentur*, se kterým jsme se již seznámili a jenž říká, že podobné se léčí podobným. Řčení „čím ses kdo pokazil, tím se taky naprav“ není nic jiného než zlidovělý pokyn k využití zákona podobnosti. Kdo to večer přehnal s alkoholem, může si dát ráno malé pivo „na spravení“, tedy pokud nemusí usednout za volant nebo říditka. To je klasický příklad využití zákona podobnosti v nehomeopatické sféře. S využitím zákona podobnosti při homeopatické léčbě jsme se již setkali při popisu otravy zkaženou rybou a následné léčby této otravy homeopatikem *Arsenicum album*.

Druhý pilíř homeopatie představuje vlastní příprava homeopatických léků, tedy homeopatik. Ta spočívá v postupném ředění původní přírodní substance a dynamickém protřepávání roztoku, v postupu, jenž byl již stručně nastíněn v předchozí kapitole a kterému se ještě budeme věnovat. Posledním z pilířů homeopatie je individuální přístup k pacientům.

Vše opět nejlépe pochopíme na příkladu. Většina milovníků kávy má osobní zkušenost s probdělou nocí, poté co během odpoledne nebo večera

vypili jeden nebo dva šálky kávy navíc. Kolem půlnoci nebo v časných ranních hodinách se člověk probudí a v hlavě se mu honí spousta nesourodých myšlenek, které odhánějí tolik vytoužený a potřebný spánek. Tak nějak vypadají příznaky lehkého předávkování kofeinem. Otázka, kterou si nyní položíme, zní takto: „Je možné na základě zákona podobnosti vyléčit nespavost, která se projevuje podobnými příznaky jako přehnaný konzum kávy, právě kávou?“ Odpověď zní: „Ano!“ Ale samozřejmě ne pitím kávy, to by situaci mohlo naopak ještě zhoršit. Řešení spočívá ve využití zákona podobnosti a užívání homeopatického přípravku *Coffea cruda*, připravovaného z kávových bobů. Jak si konkrétně proces přípravy homeopatika *Coffea cruda* představit? Základní surovinou jsou zralé nepražené kávové boby. Rozmelněním těchto bobů na prášek a smícháním s 9 díly 62% etanolu získáme takzvanou matečnou tinkturu. (Tuto směs je třeba navíc ve vodní lázni přivést do varu a poté přefiltrovat, ale to je jen technický detail, ten nás nemusí příliš zajímat.) Smysl přípravy matečné tinktury je vždy stejný – převedení přírodní substance do alkoholového roztoku. U nerozpustných látek, třeba kovů, se v prvních krocích používá mletí a tření s mléčným cukrem v třecí misce, teprve po rozptýlení molekul kovu v cukru lze přejít na klasické ředění koloidních roztoků. Postupů je celá řada, vše je detailně popsáno v odborné literatuře, např. v německém HAB – *Das homöopathische Arzneibuch* nebo francouzské *Pharmacopei*. Vratme se ale k našemu příkladu. Z připravené matečné tinktury *Coffea cruda* $\emptyset$ (matečné tinktury se označují symbolem $\emptyset$) odebereme 1 díl, přidáme 9 dílů alkoholu a uzavřeme do lahvičky přiměřené velikosti, která bude naplněna asi tak ze tří čtvrtin. Lahvička nesmí být plná, jinak by se nepodařilo roztok pomocí úderů mísit a dynamizovat. Nyní provedeme první potencování roztoku. Podobně jako kdysi doktor Hahnemann budeme s lahvičkou energicky bouchat do koženého polštářku, případně jiné podložky, třeba Leninových nebo Marxových spisů nebo podobného, pro četbu naprosto nepoužitelného literárního díla. Kniha nebo polštářek budou poněkud tlumit nárazy, aby se sklenička nerozbila. Vzhledem k tomu, že matečnou tinkturu ředíme v našem případě v poměru 1:9, postačí k potencování roztoku pouhých 12 úderů. Tímto postupem jsme získali roztok, který se v homeopatii označuje jako D1, tedy první potence decimálního (desetiného) ředění. Tato směs obsahuje 10 % matečné tinktury a 90 % ředidla, např. čtyřicetiprocentního alkoholu. Nyní můžeme přistoupit k přípravě potence D2. K tomu použijeme jeden díl roztoku D1 a opět devět dílů čtyřicetiprocentního alkoholu. Také tuto směs dynamizujeme dvanácti údery o podložku. Naprosto stejným způsobem připravíme z potence D2 potenci D3, z D3 D4, z D4 D5 atd. Pokud bychom neředili v poměru 1:9, nýbrž 1:99, jednalo by se o ředění centezimální, jež používal dr. Hahnemann a které se na jeho počest označuje jako CH ředění, tedy „*Centesimal Hahnemanni*“.

Toto je pouze náhled elektronické knihy. Zakoupení její plné verze je možné v elektronickém obchodě společnosti eReading.